OFTALMOLOGICKÁ PORADNA

TÉMA MĚSÍCE: Mýty o šedém zákalu

Šedý zákal neboli katarakta je stav, při kterém dochází ke snížení průhlednosti lidské čočky, a to nejčastěji v důsledku stárnutí. Většinou se objevuje ve věku 65 až 75 let a příznakem je zamlžené, zhoršené a zkreslené vidění. Lze jej vyřešit rychlou a bezbolestnou operací, ale problém je, že mezi lidmi kolují o šedém zákalu různé mýty a omyly. Některé z těchto mýtů vyvrací primář MUDr. Radan Zugar.

Odborný poradce:

MUDr. Radan Zugar

Primář Očního centra Praha

Věnuje především kataraktové chirurgii a celkem má na kontě více než 20 000 operací šedého zákalu. Ročně jich v Očním centru Praha provede přes 2000 a dále se zde věnuje i léčbě sítnice, aplikuje anti-VEGF preparáty a vede glaukomovou poradnu.

Mýtus 1: Šedý zákal musí uzrát

U některých lidí stále přetrvává názor, že se šedý zákal musí nechat tzv. „uzrát". Toto ale platilo před mnoha lety, kdy se používala jiná operační metoda a čočka musela být tvrdá. To už ale dnes neplatí. Čím více je šedý zákal tzv. uzrálý (starší), tím bývá oční čočka více postižená, je tvrdší a hůř se odstraňuje. Operace je pak náročnější, může přinášet více rizik a také následná rehabilitace je delší.

Mýtus 2: Šedý zákal lze léčit i jinak

Někteří lidé jsou přesvědčeni, že si šedý zákal mohou vyléčit i jinak. Bohužel tomu tak není. Šedý zákal nelze vyléčit vitamíny, žádnými léky ani nepomohou silnější brýle. Léčbu kapkami často pacienti zaměňují s jiným očním onemocněním – zeleným zákalem, kde se k léčbě používají kapky na snížení nitroočního tlaku. Při šedém zákalu dochází k zakalení lidské čočky a léčba je možná pouze operací, při které se zkalená lidská čočka vymění za umělou nitrooční čočku.

Mýtus 3: Šedý zákal se po čase udělá znovu

Občas od pacientů slyšíme, že se jim šedý zákal udělal znovu. To ale není možné, umělá čočka se znovu zakalit nemůže. U pacientů ale může dojít k rozvoji tzv. druhotného šedého zákalu. V průběhu operace se umělá nitrooční čočka vkládá do pouzdra původní čočky. Toto pouzdro je čiré a velmi tenké. V některých případech se toto pouzdro ztlušťuje a vzniká tak druhotný šedý zákal. Ten není komplikací původní operace šedého zákalu a jeho vznik nelze nijak ovlivnit. V tomto případě pacient již znovu nepodstupuje operaci, ale pouze ambulantní laserový zákrok (YAG laserovou kapsulotomii).

Mýtus 4: Umělou čočku bude potřeba po čase znovu vyměnit

Nitrooční čočka zůstává v oku na celý život, již se nevyměňuje. Životnost umělých nitroočních čoček je skutečně dlouhá, dá se říci, že nás bez problémů „přežijí".

Mýtus 5: Operace šedého zákalu bolí

Spousta pacientů se operace šedého zákalu obává právě kvůli bolesti. Nicméně operace šedého zákalu je zcela bezbolestná a provádí se v lokální anestezii, kdy je oko znecitlivěno pomocí kapek. Díky moderním technologiím je současná operace šedého zákalu mnohem šetrnější, méně invazivní a obnova vidění je velmi rychlá – pacient již druhý den na oko vidí. Celá řada pacientů nám po operaci dokonce říká, že se báli zcela zbytečně.

Mýtus 6: Operace šedého zákalu je drahá

U některých lidí stále přetrvává názor, že si senioři operaci šedého zákalu nemohou dovolit. Toto je omyl, operace šedého zákalu je plně hrazena ze zdravotního pojištění. V rámci pojištění je pacientům hrazena tzv. monofokální nitrooční čočka. Pacient si ale může připlatit za prémiové či nadstandardní nitrooční čočky, které mu mohou poskytnout lepší kontrastní citlivost, zbavit ho astigmatismu, či ho dokonce zcela zbavit závislosti na brýlích.

Mýtus 7: Dokud aspoň trochu vidím, nemusím se nechávat operovat

Pokud by pacient operaci nepodstoupil, tak by postupně oslepl. Už i počínající šedý zákal může značně ovlivňovat kontrast a vidění, natož pak pokročilé onemocnění. Zhoršené a zamlžené vidění má především u seniorů vliv i na duševní zdraví a fyzickou zdatnost. Nemá tedy žádný smysl operaci odkládat. Po operaci jsou pacienti nadšeni z nového jasného a barevného vidění, vedou mnohem aktivnější život a vrací se i ke svým zálibám a koníčkům

Mýtus 8: Šedý zákal mají pouze staří lidé

Mezi nejčastější příčinu vzniku šedého zákalu patří stárnutí oční čočky, ale šedý zákal může vzniknout i v mladším věku např. následkem úrazu, nemoci, jiných očních onemocnění, užíváním některých léků, geneticky, ale i nesprávným životním stylem. Zároveň se šedý zákal vyskytuje i u dětí, zde ale bývá vrozený.